

Læse- & skrivehandleplan 2016-2020

6. udgave 2016-2020

Indholdsfortegnelse (vil du tilpasse indholdsfortegnelsen?)

Rødovre Kommunes læse- og skrivehandleplan	
Formål med Læse- og skrivehandleplanen 2014-2017.....	4
Mål for Læse- og skrivehandleplanen 2014-2017.....	4
Status på læsning i Rødovre Kommune	6
Nye Handlinger i 2017-20.....	6
Handlinger der forsat skal understøtte læse-skrivehandleplanen de næste år.....	6
Mål.....	7
Hvor finder jeg supplerende materialer til Læse- og skrivehandleplanen?	8
Indsatser i forbindelse med Læse- & skrivehandleplanen 2014-2015	
Indsats: Skolerne sætter dette år fokus på ”læringsmål” og ”tegn på læring” i indskolingen, 0. klasse til om med 3. klasse.	9
Indsatser i forbindelse med Læse- & skrivehandleplanen 2015-2016	
Indsats: Skolerne sætter dette år fokus på indførelse og anvendelse af nye test til at understøtte målstyret læring.....	10
Indsatser i forbindelse med Læse- & skrivehandleplanen 2016-2017	
.....	11
Handleplan 2014-2015	
Handleplan.....	12
Bilag	
Status for Læse- og skrivehandleplanen for 2011-2014.....	14
Tiltag for Læse- og skrivehandleplanen for 2011-2014	15

Formål med Læse- og skrivehandleplan 2017-2020

Læse- og skrivehandleplanen 2017-2020 har til formål at angive indsatser og handlinger for skoleledere, læsevejledere, testlærere og lærere, som medvirker til at understøtte det overordnede mål.

Læse- og skrivehandleplanen understøtter således den fælles indsats på alle skolerne til gavn for læse- og skriveudviklingen i alle fag i Rødovre Kommune.

Handleplanen er dynamisk på den måde, at de erfaringer, vi får opsamlet, er med til at sætte mål og handlinger for det kommende år.

Mål for Læse- og skrivehandleplanen 2017-2020

Rødovre Kommune ønsker at gøre det bedst mulige for, at børnene kan blive dygtige læsere.

Derfor fortsætter det kommunale initiativ med læse- og skrivehandleplanen for perioden 2017-2020.

I læse- og skrivehandleplanen for 2011-2014 var det overordnede mål:

”At hæve elevernes gennemsnitlige karakter ved folkeskolens afgangsprøve fra 4,6 til 5,6 over en treårig periode 2011 til 2014 med særlig fokus på faglig læsning og skrivning i fagene”.

Dette mål blev nået, derfor blev der sat et nyt mål for en ny treårig periode. Denne gang med særlig fokus på den tidlige indsats. Indsatsen drejer sig særligt om de svageste læsere i indskolingen og tredje klasse.

”At 95 % af eleverne, målt med læseprøverne efter 3. klasse er sikre læsere”

Eftersom Rødovre Kommune har valgt at bruge en ny, digital test fra Forlaget Hogrefe som supplement til de Nationale test, giver det ikke længere mening, med ovenstående mål.

Det er derimod ønskværdigt at kvalificere, fastholde og følge udviklingen indenfor flere parametre. Derfor giver det mening at se på kommunalbestyrelsens effektmål for folkeskolen:

- *Elevernes karaktergennemsnit ved Folkeskolens Afgangsprøver skal som helhed ligge på landsgennemsnittet i alle fag.*
- *Alle elever skal ved afgangsprøverne opnå et karaktergennemsnit, således at de kan optages på en ungdomsuddannelse.*
- *Resultaterne i de nationale test udviser en kontinuerlig udvikling med særlig fokus på top og bund.*
- *Målingerne på elevernes undervisningsmiljø, trivsel, ro og orden udviser en opadgående, positiv udvikling.*
- *Resultaterne omkring "hurtige og sikre" læsere målt med gruppelæseprøver i 2. klasse udviser fortsat fremdrift eller fastholdelse af det nuværende høje niveau.*

Igennem de sidste to år har der været sat ind med en tidlig indsats i forhold til de svageste læsere. Indsatsen har ifølge de tidligere anvendte test båret frugt og vil fortsætte i næste periode.

Derudover kobles *Læse- og skrivehandleplanen* op til *Handleplanen for sproglig indsats* i forhold til at sætte sproglige mål for undervisningen. Flere indsatsområder ligger tæt op ad hinanden og kan derfor endnu bedre understøtte de ovenstående mål.

Det skal sikres, at overgange og overdragelser af klasser, fx fra indskoling til mellemtrin og fra mellemtrin til udskoling, finder sted med fokus på formidling af gode arbejdsvaner, differentiering, læringsstrategier og klasseledelse som virker i forhold til elevernes læring og trivsel i de enkelte klasser.

Status på læsning i Rødovre Kommune 2015-16

For skoleåret 2015/16 er der en vis usikkerhed med hensyn til læseprøveresultaterne, eftersom det er første gang denne type prøver tages på skolerne i Rødovre kommune. Det er første gang lærere og læse-/testvejlederne bruger denne test ude i klasserne. En ensartet prøvetagning sikres derfor i indeværende skoleår.

Det er dog tydeligt, at der er satset godt og stabilt på læseundervisningen i Rødovre Kommune. Prøverne viser fine stabile resultater i forhold til en landsnorm. Eleverne kommer generelt rigtig godt i gang med læsningen. Der er dog stadig udviklingspotentialer i forhold til udvikling af de dygtigste elever, når det gælder tekstlæsning

Nye Handlinger i 2017-2020

- At læsevejledere og testlærere bliver i stand til at vejlede i prøveresultaterne fra Forlaget Høgreffe i forhold til løbende evaluering, fastsættelse af læringsmål og planlægning af læseundervisning.
- Brugen af det Digitale penaltus styrkes fortsat med dels en kommunal indsats (CD-ordkurser) og dels med handleplansmøder ude på de enkelte skoler.
- Der arbejdes med at sættes sprogmål.
- Der sættes fokus på at udvikle samarbejdet mellem vejlederne i DSA og læse-testvejlederne på de enkelte skoler og kommunalt på kommende netværksmøder.

Handlinger der fortsat skal understøtte læse-skrivehandleplanen de næste år

- Den enkelte skoles ledelse skal i samarbejde med vejlederne definere skolens indsats i arbejdet med at styrke den tidlige læse- skriveindsats. Der skal årligt defineres roller og ansvar, således at der er klarhed med hensyn til vejledernes opgaver.
- Der sættes stadig fokus på kompetenceløft for indskolingslærere og pædagoger i brug af CD-ord i læse- og skrivetilegnelsen.
- Fortsat udvikling af læse- og skrivekonferencen i forhold til formål, indhold og struktur.

Vi har fra skoleåret 2015-16 indført nye kommunale test, som tages fra 1.kl.-5. klasse.

Mål

At eleverne i Rødovre Kommunes skoler opnår en hurtig og sikker læsning så tidligt som muligt i skoleforløbet.

At eleverne bliver gode funktionelle læsere, så de via læsningen opnår en høj videns tilegnelse til gavn for læring i alle fag.

-

Hvor finder jeg supplerende materialer til Læse- og skrivehandleplanen?

Danmarks Lærerforening har i forbindelse med kampagnen "Vi læser for livet" udgivet et særnummer af fagbladet Folkeskolen med gavnlige artikler, der er inspirerende og gode at blive klogere af (Folkeskolen nr. 11, 5. maj 2011 . folkeskolen.dk og bogen: "Læsning og skrivning i alle fag" af Dafolo 2012).

På "fællesnettet" findes materiale fra oplæg af Mikael Axelsen om "vejledning" og fra Lene Heckmann om "Adfærdsledelse", "Undervisningsledelse" og "Læringsledelse", samt model for sprog i fag".

Der er god inspiration at hente på hjemmesiden: Nationalt Videnscenter for Læsning.

Der udover giver EMUs hjemmeside gode redskaber til arbejdet med forenklede fælles mål i alle fag

Indsatser i forbindelse med Læse- & skrivehandleplanen 2014-2015

Indsats: Skolerne sætter dette år særlig fokus på ”læringsmål” og ”tegn på læring” i indskolingen, 0. klasse til og med 3. klasse.

Kommunalt niveau	Skoleniveau
<p>Netværksmøder for læse- og testvejledere: På det første netværksmøde udarbejdes et kommissorium for vejledernes 5 –6 netværksmøder 2014-2015.</p> <p>På møderne skal der bl.a. arbejdes med et nyt forslag til testmateriale i 1.– 3. klasserne.</p> <p>Kompetenceløft for læse-og test vejledere</p> <ul style="list-style-type: none"> • På et netværksmøde d. 16. marts 2015 for vejlederne bliver der tilbudt et kompetenceløft med temaet: ” Hvordan tilrettelægges den bedst mulige undervisning i dansk i indskolingen - som tilgodeser børn med tegn på dysleksi?”. Ved Martin Hauerberg Olsen, UCC Professionshøjskolen. <p>Workshop Torsdag den 5.marts 2015 kl. på PUC Skolerne gør status og evaluerer årets særlig fokusområder, som giver inspiration til det kommende skoleårs mål og handlinger.</p> <p>Målgruppe: alle skolernes ledelser, vejledere og særligt udvalgte lærere i indskolingen.</p>	<p>“Læse - og skrive konference” for den enkelte årgang afholdes en gang om året (0. til 9.klasse) på alle skoler, med særlig fokus på faglig læsning og skrivning i alle fagene. Herunder 2014-2015 særlig fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indskolingen og udarbejdelse af “læringsmål og tegn på læring”. • Hvilke muligheder giver den “understøttende undervisning” for at tilgodese den tidlige læseindsats, med henvisning til Skolereformen. <p>At der på den enkelte skole bliver givet konkret skemamæssigt mulighed for at læse – og testvejlederne deltager i indskolingsklassernes undervisning mindst en gang om året for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At gøre observationer i de enkelte klasser i forbindelse med udviklingen af “læringsmål” og “tegn på læring” • At anvende “Aktionslæring” som metode til at udvikle og arbejde med “læringsmål” og “tegn på læring”. Dette vil kvalificere vejledning af lærerne, samt fremmer den enkelte elevs læring. • At vejlederne får mulighed for at praktisere Aktionslæringsforløb i indskolingen med henblik på videndeling. Dette kan foregå på netværksmøderne.

Indsatser i forbindelse med Læse- & skrivehandleplanen 2015-2016

Indsats: Skolerne sætter dette år fokus på indførelse og anvendelse af nye test til at understøtte målstyret læring.

Kommunalt niveau	Skoleniveau
<p>Netværksmøder for læse- og testvejledere: På det første netværksmøde udarbejdes et kommissorium og rammer for vejledernes 5 netværksmøder i 2015-16.</p> <p>På årets sidste netværksmøde gør vi status på handleplanen.</p> <p>På netværksmøder vil vi debattere og videndele om den enkelte skoles/vejlederes samarbejde med ressourcepersoner for inklusion/AKT.</p> <p>Kompetenceløft for læse-og test vejledere</p> <ul style="list-style-type: none"> • På et netværksmøde vil vejlederne bliver tilbudt et kompetenceløft med temaet: ” Undervisning af elever med dyslektiske vanskeligheder?”. • Oplæg om skrivedidaktik for mellemtrin og udskolingen <p>Kompetenceløft for alle lærere i indskolingen</p> <ul style="list-style-type: none"> • To temaeftermiddage i brug af CD-ord i indskolingen	<p>“Læse - og skrive konference” for den enkelte årgang afholdes en gang om året (0. til 9.klasse) på alle skoler, med særlig fokus på faglig læsning og skrivning i alle fagene. Herunder særlig fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indskolingen og udarbejdelse af “læringsmål og tegn på læring”. <p>Observation og vejledning gives der konkret skemamæssigt mulighed for på den enkelte skole testvejlederne deltager i indskolingsklassernes undervisning mindst en gang om året for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At gøre observationer i de enkelte klasser i forbindelse med udviklingen af “læringsmål” og “tegn på læring” • At prioritere tid og mulighed for samarbejde mellem læse-test vejledere samt vejledere for inklusion og AKT

Indsatser i forbindelse med Læse- & skrivehandleplanen 2016-2017

Indsats: Skolerne sætter fokus på kvalificering af Læse-skrivekonferencerne,

Kommunalt niveau

Netværksmøder for læse-og testvejledere:

På første netværksmøde genforhandles kommissoriet for vejledernes netværksmøder, samt forslag til indhold 2016-2017

På netværksmøderne vil vi:

Sætte fornyet fokus på Læse-skrivekonferencerne, hvor vi vil arbejde på at finde et "fælles" formål og en fælles dagsorden for konferencerne, til efterfølgende dialog med den enkelte skoles ledelse.

Sætte fokus på de strukturerede tilbud, der kan gives af vejlederne til de enkelte klasser i løbet af året.

debattere og videndele den enkelte skoles/vejleders særlige indsatser/fokusområder i år til fortsat inspiration for nye måder at arbejde på.

.Kompetenceløft for læse-og test vejledere

På et netværksmøde vil vejlederne bliver tilbudt et kompetenceløft med temaet:

"Undervisning af elever med dyslektiske vanskeligheder?" Ved Johan Elkjær lærer i læseklasse på Blågård skole.

Kompetenceløft for alle lærere.

1. Kom godt i gang med CD-ORD
14.11 16 og 7.02.17 kl.14.15
2. CD-ORD for viderekomne.
2.marts og 22. marts 2017 kl.14.15 –16.15
Info og tilmelding via Fællesnettet.

Tilbud om arbejdsredskab

Digitalt arbejdsredskab i form af et kursus i at sætte kommaer fra december og et halvt år frem for kommunens elever.

Skoleniveau

"Læse - og skrive konference" for den enkelte årgang afholdes en gang om året på alle skoler med særlig fokus på årgangene 1.kl.—7.kl.

Indhold og fokus:

- Udvikle form, rammer, samt dagsorden for konferencerne.
- Konferencerne kan dels tage udgangspunkt i resultaterne i de nye kommunalt fastsatte læseprøver, dels i lærerteamets udfordringer i forhold til læsning i en given klasse.
- Udarbejdelse af "læringsmål og tegn på læring" ud fra Hogrefes prøver.

Det tilstræbes at vejledning gives ud fra observationer på følgende trin 3.kl. og/eller 6.kl. gerne i samarbejde med faglærere.

Det prioriteres at læse-test vejledere og DSA-vejledere gives tid til at samarbejde om fælles mål.

Handleplan 2016-2017

Handling	Hvem
Kompetenceløft for læse-testvejledere På netværksmøde har vi oplæg om ”Undervisning af elever med dyslektiske udfordringer hvordan?” Ved Johan Elkjær, lærer fra læseklasse på Blågård skole.	Til læse-testvejlederne
Kompetenceløft/ kursus for alle lærere 1. Kom godt i gang med CD-ORD 2. CD-ORD for viderekomne.	PUC`s konsulenter og Skolelederne
”Læse-og skrivekonference” for den enkelte årgang afholdes en gang om året på alle skoler med særligt fokus på årgangene 1.kl.-7.kl.	Skoleleder, læse-og tests vejledere og klasseteamet
Det tilstræbes at vejledningen gives ud fra observationer særligt på følgende årgange 3. og 6.; gerne i samarbejde med faglærere. Det prioriteres at læse-testvejledere og DSA-vejledere gives tid/mulighed for at samarbejde om fælles mål	Skoleleder, læse-test vejledere og DSA vejledere
Opfølgning forekommer løbende på specialmøderne 2016-2020	Skoleleder, læse –test vejledere, klasseteam og konsulent fra PUC

Indsats	Tid	Ansvar
Implementere og kvalificerer vejledernes kompetencer i at vejlede i forhold til dyslektiske udfordringer i almenundervisningen	D .11.10.2016	PUC konsulenten i samarbejde med netværket.
Kompetence løft for alle lærere	D.14.11.2016 og 7.02.17 kl.14.15—16.14 2.marts og 22. marts 2017 kl.14.15 –16.15 Info og tilmelding via Fællesnettet.	PUC konsulenter i samarbejde med vejledere.
Alle skoler sætter fornyet fokus på læse-skrive-konferencerne, særligt 3. og 6. årgang.	I løbet af skoleåret, men gerne med hensyntagen til de test skolen udarbejder og evt. observationer	Skoleleder i samarbejde med vejledere og klasse teams
Særlig fokus på tydelige læringsmål og tegn på læring	I løbet af skoleåret	Skoleleder i samarbejde med vejlederne og de enkelte teams
Viser særlig opmærksomhed og følger implementeringen af handleplanen for den enkelte skole	På speciel møderne 2016-2020	Skolechefen i samarbejde med konsulent fra PUC.

Bilag - Status læse- skrivehandleplan 2011-2014.

I arbejdet med læse-skrivehandleplanen for 2011-2014 blev der formuleret delmål for skoleåret 2011-2012. Disse delmål handlede om, at alle lærere skulle sætte fokus på læsning og skrivning i alle fag. Skolernes mellemtrin var valgt som særligt fokusområde det første år.

I skoleåret 2012-2013 fortsatte dette arbejde, mens der blev igangsat samarbejde om læse- og skriveundervisningen i udskolingen.

I skoleåret 2013-2014 blev der derudover sat særligt fokus på indskolingen, materialer samt undervisningsmetoder.

Den organisatoriske ramme

Læse-skrive handleplanen fik sit startskud på en workshop for de implicerede parter på Rødovregård den 16/2 2011. Her fremlagde kommunens skoler en status på læseområdet, som dannede grundlag for handleplanen

Udarbejdelsen skete i et samarbejde mellem skoleafdelingens specialudvalg, netværk for læsevejledere og testlærere, PUC og Danmarks Lærerforenings indsats ”Vi læser for livet”.

Arbejdet med handleplanen blev løbende koordineret med skolernes øvrige ressourcepersoner.

- netværk for dansk som andetsprog
- netværk for skolernes læringscentre

Skoleafdelingens specialudvalg har vedtaget Læse- og skrivehandleplanen.

Implementeringen af Læse- og skrivehandleplanens mål og indhold følges løbende af;

- Skoleafdelingens specialudvalg.
- Netværket for læsevejledere og testlærere, hvor der arbejdes med videndeling og kompetenceudvikling, herunder videreudvikling af vejlederrollen.
- Den enkelte skole, hvor der bl.a. afholdes læse- og skrivekonferencer med sigte på læsning og skrivning i fagene samt evaluering af det tværfaglige samarbejde på de enkelte klassetrin.

Samarbejdet mellem de tre nævnte instanser er fortsat vigtig og videreudvikles i perioden 2014-2017

Bilag - Tiltag læse- skrivehandleplan 2011-2014

2011-2012

Det første år var indsatsen rettet særlig på skolernes ”mellemlinje” med fokus på videndeling, skabelse af fælles sprog omkring læsning, samt mere skriftlighed og kvalificering af et fagsprog.

Temadage med oplæg om ”faglig læsning - læsning i fagene” i samarbejde med DLF.

Netværksmøder for læse- og testvejlederne med fokus på videndeling og understøttelse og udvikling af vejledernes rolle og ansvar. Der var også tiltag til at udvikle et tættere samarbejde mellem vejledere og resourcepersonerne på skolerne.

Læse- og skrivekonferencer blev etableret og udvikling på de enkelte skoler i tæt samarbejde med læsevejlederne for at kvalificere klassernes og den enkeltes undervisning.

2012-2013

Andet år var indsatsen rettet mod udskolingen, hvor der var et særligt fokus på læsning og skrivning i alle fagene ud fra ”model for sprog i fag”. En ”didaktisk metode” inspireret af Beverly Derewiankas ideer om hvad, der skal til, for at eleverne kan udvikle fagsprog og hvorledes skrivning er en vigtig del af denne lærerproces.

Kompetenceudvikling for udskolingslærerne over tre moduler med deltagelse af to skoler samtidig, med mulighed for videndeling og udviklingen af praksisnær undervisningsforløb efter konkrete teoretiske oplæg på PUC.

Temaeftermiddag om ”Udvikling af vejlederrollen” v. Michael Axelsen (UCC/KLEO) for alle vejledere på skolerne.

Temadag med Trine May: Læs genre med Cooperativ Learning

Opfølgning og kvalificering af læse- og skrive konferencerne, herunder vejledernes og testlærernes rolle og ansvar.

2013-2014

Tredje år var indsatsen rettet mod indskolingen med tilbud om temadage med fokus på materialer, metoder og tidlig læseindsats i indskolingen. I 2013-2014 var der tilbudt Fagfestival uger, tre uger ad gangen i fire perioder, samt netværksmøder med inspirationsoplæg til debat med bl.a. følgende temaer: ”Dysleksi og tidlig læseindsats”; ”Hvordan vurdere vi læremidler?”; ”Adfærdsledelse hvordan”; Læringsmål og differentiering i et vejlederperspektiv”; ”Læringsledelse hvordan?”

3 temaeftermiddage om vejlederrollen v. Michael Axelsen

Rødovre Kommune

Børne- og kulturforvaltningen

Rødovre Parkvej 150

DK-2610 Rødovre

Tlf. 36 37 77 00

Fax 36 37 77 77

www.rk.dk

E-post rk@rk.dk